

www.kitabxana.net

Milli Virtual-Elektron Kitabxana

“Çağdaş Azərbaycan publisitikasi”: N 21 (10 - 2021)

Nurlana Işıq

“Şlyapalı dayanacaq”

Hekayələr kitabı

YYSiB və Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri

YYSiB – 2021

01.04.2021

Yeni Yazarlar və Sənətçilər İctimai Birliyi

www.kitabxana.net

Milli Virtual-Elektron Kitabxananın təqdimatında

"Çağdaş Azərbaycan bədii nəsr" silsiləsi. E-kitab N 23 (02 - 2021)

Bu elektron nəşrlər Yeni Yazarlar və Sənətçilər İctimai Birliyi ilə www.kitabxana.net - Milli Virtual-Elektron Kitabxananın "Çağdaş Azərbaycan bədii nəsr" silsiləsi və kreativ-ədəbi layihəsi çərçivəsində nəşrə hazırlanıb, sərbəst yayımlanır.

Kulturoloji layihənin maliyyələşdirən qurum:

Yeni Yazarlar və Sənətçilər İctimai Birliyi:

www.yysq.kitabxana.net

<https://www.facebook.com/groups/kitabxana>

<https://www.facebook.com/YYSQAX/>

Nurlana İşıq

“Şlyapalı dayanacaq”

Hekayələr kitabı

Redaktə və bütün hüquqlar müəllifə məxsusdur

Kitab YYSİB tərəfindən e-nəşrə hazırlanıb. Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri. **Bakı – 2021**

Virtual redaktoru, e-nəşrə hazırlayanı: Aydın Xan Əbilov, YYSİB sədri, Prezident təqaüdcüsü, yazıçı-kulturoloq

DİQQƏT

Müəlliflik hüququ Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və əlaqədar beynəlxalq sənədlərə uyğun qorunur. Müəllifin razılığı olmadan kitabın bütöv halda, yaxud hər hansı bir hissəsinin nəşri, eləcə də elektron informasiya daşıyıcılarında, İnternetdə yayımı yasaqdır. Bu qadağa kitabın elmi mənbə kimi istifadəsinə, araşdırma və tədqiqatlar üçün ədəbiyyat kimi göstərilməsin şamil olunmur.

MÜƏLLİF HAQQINDA

Nurlana İşıq - Nurlana Ümudvar qızı Məmmədova 20 oktyabr 1985-ci ildə Bakı şəhərində anadan olub. Ali təhsillidir, ixtisasca filoloqdur. Hazırda Xırdalan şəhəri 2 sayılı tam orta məktəbində Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimi işləyir. Ədəbi mühitdə uşaq ədəbiyyatı yazıçısı kimi tanınır. 2018-ci ildə “Su” adlı ilk kitabı işıq üzü görmüşdür. “Şlyapalı dayanacaq” adlı hekayəsi Nur İşıq təxəllüsü ilə Türkiyədə və İraqda çap olunmuşdur. "Ulduz" və "Mücrü" dərgilərində nağılları və hekayələri çap olunub.

HEKAYƏLƏR

Şlyapalı dayanacaq

Günlərin bir günü, ayların şən ayı, illərin xoş ili, həftənin ilk səhəriİşığın nənəsi yuxudan ayılıb gördü ki, masanın üstündə yaşıl almalarla dolu meyvə qabına söykədilmiş bir məktub var. Nənə ipək şalını çiyinə salıb, eynəyini gözünə taxıbtaxdı və məktubu oxumağa başladı...

“Nənəcan, sabahın xeyir!

Mən sənin nağıllarda danışdığın Xoşbəxtlər şəhərini axtarmağa gedirəm. Oranı tapan kimi qayıdacağam və səni də özümlə ora aparacağam. Mən qayıdanacan balkondakı pomidor şitillərimizə yaxşı bax. Öpüb bağrıma basıram səni, nənə can”.

Nənə məktubu qatlayıb yastığının altında gizlətdi.

Boğçalı-axçalı Işıq hamar-nahamar yollarla xoşbəxtliyin izinə düşdü. O, çəhrayı şlyapası olan bir dayanacağa çatdı. Bir xeyli onun şlyapasına baxdı. Axı indiyənəcən belə bir dayanacaq görməmişdi. Dayanacaq bu təəccüblü baxışın sahibini çox gözlətməyib gülümsəyərək dedi:

- Mən insanları yağışdan və küləkdən qorumaq üçün bu şlyapanı taxıram. Adi bir dayanacaq olsam da, insanları məmnun etməkdən zövq alıram.

Işıq:

-Sən xeyirxah sayılırsan?

-Bilmirəm. Səncə?

-Mən də bilmirəm. Ancaq Xoşbəxtlər şəhərinə gedən avtobusun nə vaxt buradan keçdiyini desən, sənə minnətdar olaram.

-Hm, deməli, sən Xoşbəxtlər şəhərinə gedən avtobusu gözləyirsən... O, həmişə gec gəlir...

-Eybi yox, mən gözlərəm.Hava da yaman istidi.

İşıq boynundakı sarı gülləri olan bəyaz ləçəyini dayanacaqdağı skamyaya qoydu. Oturanda isə onun ayaqları azca yerdən üzölmüşdü.

Dayanacaq dilləndi:

-Nə deyirəm ki, səbrin çatırsa, gözlə. Mən də tək darıxıram. Bura adamlar gec-gec gəlir. Gələndə də çox gözləməyə səbrləri çatmır və geri qayıdırlar.

Ona görə də həmişə Xoşbəxtlər diyarına gedən avtobus bu dayanacaqdan adam yığmamış gedir.

-Mənsə gözləyəcəyəm, o gələndə kimi gözləyəcəyəm. Nənəmə də məktub qoyub gəlmişəm. Yəqin, indidən başlayıb mənim üçün darıxmağa.

-Hə, qocalar darıxan olur. Elə mən də qocalmışam. Şlyapam da daha dik durmur, sola əyilib. Elə bilirdim, daha bu dayanacağa heç kim gəlməz. Amma sən gəldin, mən yenə xoşbəxtəm.

İşıq gülümsədi, başını qaldırdı və doğrudan da, dayanacağın bir az sol tərəfə əyilmiş olduğunu gördü. Birdən yastıq kimi dolmuş boz buludlara gözü sataşdı.

-Buludlar üstümüzdə gəlir ,- dedi,- İşıq.

-Hə, yaxşısı budur, gəl sol tərəfdə dayan, onda heç islanmayacaqsan, indi leysan tökəcək.

-Axı mən islanmaq istəyirəm, həyatımda heç vaxt yağışda islanmamışam.

Dayanacaq güldü, bu zaman onun şlyapasının ucları yuxarı qalxdı.Və buludlar düyü uzunluğundakı damlaları tökməyə başladı.

İşıq yerdə yaranmış gölməçədə ayaqlarını şappıldadır vəyağış suyunuonsuz da divarlarından su süzülən dayanacağıın içinə sıçradırdı. Parlaq damlalar qızın saçlarında, çənəsində parıldayırdı. O, birdən əllərini qaldırıb dayanacağıın ətrafında dövrə vurmağa başladı. O qədər dayanacağıın başına fırlandı ki, axırda yorulub oturdu. Dayanacağıın da başgicəllənməsi dayandı. Buludlar da ağarırdı yavaş-

yavaş. Dayanacaqgüllü ləçəyi ilə yanaqlarını silən qıza dedi:

-Nə oldu, necə idi yağışla güləşmək?

-Mən sevincliyəm,nə yaxşı ki, yağış var, bax, sən də tərtəmiz olmusan, şlyapan par-par parıldayır.

-Onda sən bir az da səbirli ol və diqqətlə göy üzünə bax, çünki indicə göyqurşağı çıxacaq.

-Mən heç görməmişəm onu. Nənəmin nağıllarından bilirəm ki, sehrli şamanın çıxdığı körpüdür o. Nənəm deyir ki, bir gün bütün uşaqlar göyqurşağından tutub göyün yeddinci qatına çıxa biləcəklər.

Dayanacaq:

- Əlbəttə... onu izləməyi qaçırmaq olmaz.

Günəşin upuzun telləri su damllarını

yaracaq və biz möcüzəvi yeddi rəngə tamaşa edəcəyik.

Bu vaxt uzaqdakı yolayrıcında iki dairəvi işıq yanıb-söndü. Sonra bu dairələr böyüdü və sürətlə yaxınlaşmağa başladı. Xoşbəxtlər ölkəsinə gedən avtobus onlara tərəf gəlirdi. Işıq tərəddüd içində idi, o bilmirdi ki, göyqurşağını izləsin, yoxsa avtobusa minib xəyalının dalınca getsin. Sizcə, o, indi hansı qərarı versin, uşaqlar?

Dayanacaq isə lal olmuşdu, bayaqdan danışan dayanacaq indi Işığın nə hislər keçirdiyini duymurdu, elə bil. Bəlkə, elə bu soyuqqanlı xasiyyətinə görə illərlə burada beləcə dayanıb ötən zamanı təmkinlə izləyirdi. Bu vaxt səma əlvan rəngə çaldı. Qızın başının üstündə yeddi rəng bərq vurmağa başladı. Işıq ağzıaçıq bu gözəlliyi izləyirdi. Çox az davam edən bu möcüzə qurtaranda Işıq başını sola-sağa çevirdi və

avtobusu görmədi. Axı o, avtobusu necə qaçıra bilərdi...

- Ey,hara getdi axı bu avtobus, indicə yaxınlaşdı...

Dayanacaq dedi:

-Sən onu qaçırdın.

-Bəs niyə ona demədin ki, gözləsin? Bayaq demirdin ki, dostumsan?

-Axı sən onda heç vaxt görmədiyini göyqurşağını yenə görməyəcəkdin.

-Mən onu Xoşbəxtlər şəhərində də görə bilərdim... sən hər şeyi bilirdin, ancaq mənə kömək etmədin.

- Balaca, bəlkə də, o şəhərdə heç başını qaldırıb göydəki gözəllikləri görməyə imkanın

olmayacaqdı. Ancaq sən yağışda çiməndə, göyqurşağını izləyəndə o qədər xoşbəxt görsənirdin ki, mən səni bu gözəlliklərdən ayırmaq istəmədim. Bəzən siz insanlar olduğunuz yerdə xoşbəxtliyi görmürsünüz və onu tapmaq üçün yerinizi dəyişmək istəyirsiniz. Sən bura yenə gələcəksən və o zaman da qərarı özün verəcəksən. Sənin xoşbəxtliyinə heç kəs mane ola bilməz.

İşıq başını qaldırıb yenə səmaya baxdı və nənəsi üçün çox darıxdı. Dayanacaqda sağollaşmış, yola düşdü. O, axşam pomidor ştillərini sulayanda nənəsinə həyəcanla öz hekayəsini- şlyapalı dayanacaqda başına gələnləri danışdı.

Ağ şar

Biri vardı, biri yoxdu. Bir şar satan kişi vardı. Onda dünyanın bütün rənglərində olan şarlar vardı. Həm də onun şarları Yer kürəsi formasında idi. Hər gün bulvara bir topa şarla gələr, sonra bir- iki şarla evə qayıdardı. Kişi uzaqdan gələndə adam elə bilirdi ki, üstünə nəhəng və rəngli bulud topası yaxınlaşır. Bir gün bulvarda təkbaşına gəzən bir uşaq ondan şar istəyir.

-Pulun var?

-Yoxdu, - oğlan barmağını enli şalvarının cırıq cibindən çölə çıxardıb ,- deyir,- amma bəlkə, axşamacan oldu.

Şar satan:

-Bəlkəni əkiblər, bitməyib. Haçan olar, onda gəlib alarsan.

Oğlan məyus olsa da, gözü ilə alacağı şarı seçməyə başladı.Bu vaxt dənizdən əsən külək şarları göyə qaldırdı.

Başını itirən kişi oğlana dedi :

-Şarlarımı tutub gətirsən, birini sənə verəcəyəm.

Oğlan onların dalınca qaçır, hərəsini bir tərəfdən yığır; birini ağacın başından, digərini skamyanın dalından... şarlar da elə bil onunla qaçdı- tutdu

oynayır. Oğlan birdən görür ki, onun seçdiyi ağ şar dənizə tərəf uçar. O, öz ağ şarının dalınca qaçır və şarla birlikdə göylərə uçar.

İşıq

İşıq noyabr ayı kimi mısmırığını sallayıb həyətdəki balaca, çox da geniş kölgəsi olmayan zeytun ağacının altında oturmuşdu. Dünən müəllimi onu anasına şikayət edəndən sonra heç kefi yox idi. Müəllimi: “Sizin qızınız bütün günü ya saçları ilə oynayır, ya nəşə çox vacib bir şey itirmiş adamlar kimi partaların altına boylanır, ya da qələmi əlində necə oynadırsa, içindəki mürəkkəb nəinki onun üst-başını, demək olar ki, sinifdəki bütün uşaqların paltarlarını bulayır, ya da...”

Son dərəcə acıqlı olan qız öz-özünə deyirdi:
- Anam məni danlayır, müəllimlər danlayır, ehh, kaş işıq sürətində gücüm olardı, bax onda kim mənə nə

deyə bilərdi! Bütün günü eyni şeyləri nə qədər etmək olar, axı?! Bunu böyüklər anlamır, mənə bütün bunların çox maraqsız gəldiyini anlamırlar. Verdikləri məsləhətlər tək onlara asan gəlir...

Əslində, bu qız nə qədər qəribə görsənsə də, bir o qədər də təbii idi. Düzdür, ilk baxışda qaraqabaq, tündməcaz bir qız təsirini bağışlayırdı. Lakin davranışında alicənablıq hər zaman sezilirdi. Ümumiyyətlə, ona mədəni qız demək olardı.

Həyətdə oturub xəyallarının əngəlliklərində üzən İşıq anası səslədi:

-İşiq, ay İşiq... Gəl yuyundurum səni, sabah tədbirin var məktəbdə, yoxsa unutmusan?

-Unutmamışam. Amma sən, deyəsən, mənə: - bundan sonra saçlarını özün yuyacaqsan, - dediyini unutmusan, ana. Mən birinci sinfi qurtardım artıq.

-Gəl axırıncı dəfə də mən yuyundurum səni, daha bundan sonra sənənin işinə qarışmayacam.

Axşam yatanda İşıq hirsli – hirsli deyirdi:

-Ana, bir də mənim saçlarımı belə qısa kəsmə.

-Axı neyləməliyəm, sən heç vaxt saçlarını daramırsan, mən birdən xəstələndim, kim sənin saçlarını səliqəyə salacaq. Bu pırtlaşıb, qarğa yuvasına dönmüş saçlara heç kim əl vurmaq istəməz. Özü də sənə nə var ki, sənə ayıb etmirlər, mənə edirlər ki, anası qızı ilə maraqlanmır, onun pintiliyinə göz yumur.

-Ayrı vaxt deyirsən ki, başqalarının fikri o qədər də önəmli deyil, insan özünü sevməli və xoşladığı işlərlə məşğul olmalıdır... Off, ana, axı bu saçlar gec uzanır,- güzgüyə baxan qız mızıldandı.

-Hə, xoşladığın işlərlə... Amma bunun sənə həm də faydası olmalıdır. Faydasız işlər hər zaman insanı geriyyə aparır... Bir də ki, bu qədər narahat olma, qızım, saçın getsə də, kökü səndədir. Yenidən uzanacaqlar. Bəsdir, yat, artıq gecdir.

-Ana, heç olmasa, bir nağıl danış. Yoxsa mənə tərək edən saçlarımanın fikrindən gözümə yuxu getməz. Anası yorğun olmasına baxmayaraq qızının uzandığı çarpayının ayaqaltında əyləşdi və başladı:

Bir gün tənbel Səttarla... - elə buradaca qız anasının sözünü kəsdi.

-Ana, bunu danışmışdın.

-Yaxşı. Bir dəfə Xeyir və Şər...

-Eyy, bunu da danışmısan. Ana, mən sənə çoxdandırki, bir sual vermək istəyirdim. Mənə bu haqda danış, nolaar.

-De görək, anası əsnəyərək söylədi.

-Necə oldu ki, mənim adımlı İşıq qoyduz?

Ananın, deyəsən, bu dəfəki sual ürəyincə olmuşdu. Çox həvəslə bu barədə danışmağa başladı...

-Sən yola çıxanda - dünyamıza enməyə hazırlaşanda hər yer qaranlıq örtüyə bürünmüşdü.

Səhərə yaxın günəşlə birgə dünyaya göz açdın və ətraf birdən – birə işıqlandı.

-Bunu necə etdim, yəqin xüsusi qüvvəm var idi hə?

-Hə.

- Necə, danış mənə.

-Bunu danışsam da, anlamazsan indi. Böyüyəndə yadıma salarsan, bir də danışaram, bax onda mütləq anlayacaqsan.

İşıq anasını belə tez buraxmaq istəmirdi. Odur ki, qəlbindəki bitib – tükənməyən suallardan birini də tələm- tələsik verdi:

-Bəs qardaşımın adını niyə Ayxan qoydunuz?

-Anası bir də əsnəyərək, - bu dəfə uzunca əsnədi,- dedi:

-Onda evdə tək idim. Axşam olsa da, atan işdən gəlib, çıxmamışdı. Pəncərədən Aya baxırdım.

Münəvvər Ay da mənə...

-Münəvvər nədir, ay ana?

-Münəvvər parlaq, nurlu deməkdir.

-Həə, mən bir az qorxurdum. Amma almaz kimi parlayan Ay məni qorxmağa qoymadı. Və qardaşın da bu ay işığında dünyaya göz açdı. Təcili yardım maşını və atan evə çatanda Ayxanım ağlayıb, sonra da sakitləşmişdi.

İşıq anasının bu cür adqoyma məntiqini sonralar, böyüdükcə başa düşdü; O, çox gözəl başa düşürdü ki, ad elə bir qüvvədir ki, onu daim uca tutmalısən, çünki o, göylərdən enir, insanoğlu yenidən onu göylərə qaldırmaq uğrunda yaşayır. Əgər ona ləkə gətirsən, ad bunu insana bağışlamaz, onu bu dünyada başısağğı edər. Uşaqlar anadan olanda ona alqış edirlər: - “Adı ilə böyüsün, səsi ucalardan gəlsin...” - deyirlər. Vətənə “Ana Vətən”, təbiətə “Ana təbiət” deyirlər. İşıq başa düşdü ki, ad, əslində,

canlı bir məfhumdur və bizi qoruyur. Biz də adımızı qorumalıyıq. Əsas da “İnsanlıq” adımızı.

Hər kəsin yuvası var

Günorta saat 3 idi. Ayçilgilin evində hamı günorta yuxusuna getmişdi. Sakitçiliyi iki şey pozurdu; bir divardan asılan quşlu saatın tıqqıltısı , bir də həyətdəki ağacların yarpaqlarının xəfif xışıltısı. Ayçil yataqda uzanıb həyatdakı ritmlərə qulaq asırdı, o fikirləşirdi ki, dünyada, deyəsən, səssiz heç nə yoxdur. Sonra bardaş qurub, yastığı qucaqlayıb yatağında oturdu , qıvrım saçlı başını qaşdı və gözü saata sataşdı. Evdəkilər eşitməsin deyə yavaşca dedi:

-Ay sazlı - sözlü saat, sən də mi yuxun qaçıb? Bu səs - küyü niyə salırsan, mən yata bilmirəm. Tıq-tıq...tıq- tıq...

Saat isə gözüyumulu musiqiçilər kimi öz ritminə dalmışdı. Qızcığaz üstündən yorğanı çəkdi , yorğan sürüşüb yerə düşdü. O, qonaq otağındakı stola yaxınlaşıb, ehtiyatla almanı götürüb, barmaqlarının ucunda yerinə qayıtdı. Əyilib yorğanı götürmək istəyəndə əlindəki alma çarpayının altına diyirləndi, bir neçə saniyə sağa- sola fırlanıb sonra da əsgər kimi dümdüz dayandı. Ayçilin başı çarpayının altına sallandı, - ah, bura necə də sərin, elə burdaca yatım, - deyib yatağın altına girdi. O, buranı qaranlıq mağaraya bənzətədi, almanı da ayıya. Təsəvvürünə gəldi ki, ayı onu yemək istəyir, bu an qız qorxusundan almanı o dəqiqə dişlədi. Bu zaman almanın içindən bir ağ qurd nöqtə kimi qara başını çıxarıb dedi:

-Ay qız,niyə mənim yurduma soxulursan? Bayaقدan səs- küy salırsan, imkan vermirsən ki, yataq.

Ayçil sual işarəsinə oxşayan qurda baxıb gözlərini döyürdü.O isə elə hey deyiniirdi...

-Bayaqdan evimi fırladırsan, mənim də başım fırlanır axı. Bilirsən, neçə dəfə dombalaq aşmışam?

-Bağışla,qurdcuq. Xahiş edirəm, bağışla. Mən yata bilmirəm gündüzlər. Ancaq səs edib heç kimi oyatmaq fikrim də yox idi.Sadəcə çox darıxırdım. İndi bəs nə edək? Sənin evini də yaraladım...

Ayçil kövrəlmişdi... axı başqasının evini yaralamaq olmazdı. O bilirdi ki, hətta qarışqa belə olsa, onun yuvasını dağıtmaq olmaz.

Qurd dedi:

-Yaxşı ağlama, indi hamını oyadarsan. Məni apar qoy alma ağacıma, özümə yeni yuva taparam. Sənsə

darıxanda alma ağacının altına gəl, mən həmişə səni
dinləməyə hazırım.

10 yaşın sirri

Əgər siz gizləncə Məsi və Nununun söhbətlərinə qulaq assaydınız, ən maraqlı kinofilmi izləmiş olardınız. Beşinci sinfə yeni keçən bu iki qızın fantaziyalarının həddi – hüdudu yox idi. İlahə sifətli bu qızlar tənəffüsdə də, dərs vaxtı bir yerə düşəndə də uydurduqları hekayələrinin inandırıcı olması üçün dəridən- qabıqdan çıxırdılar. Bəzən onların bu yalançı hekayələri, saçlarına taxdıqları ağ bantlardan da bəyaz olurdu. Yenə dərs vaxtı onlar pıçıldaşırlar:

- Nunu, bilirsən, bu gün bir çəpiklə açılan şkafım xarab olmuşdu. Nə qədər çəpik çaldımsa, açılmadı.

Ona görə də hər gün rəngini dəyişən köynəyimi
Nurlana İşiq “Şlyapalı dayanacaq”. Hekayələr 29

geyinə bilmədim, onu sənə göstərəcəkdim. Nunu bilirdi ki, dostunun belə köynəyi yoxdur, amma kim istəməzdi ki, hər gün öz rəngini dəyişən köynəyi olmasın?!

Nunu:

-Mənim də uçan şlyapamı kimsə oğurlayıb. Dünən onu balkonda unutmuşdum. Səhər gördüm ki, yoxdur...

-Bəlkə, özü uçub getmək istəyib?

-Hə, nə bilim...

Bu vaxt müəllim düz qızların başının üstündə peyda oldu.

-Qızlar, siz niyə bu qədər danışırırsız, mənim bütün fikrimi yayındırırsız, - o, fransızca sakit olun deyib, - dərsinə davam etdi.

Qızlar da cəld dəftərlərini açıb nəsə yazırlarmış kimi etdilər.

Məsi başını dostunun qulağına sarı əyib pıçıldadı, - görəsən , bu müəllim heç Fransada olub?

-Yəqin olar da, gör necə gözəl danışır bu dildə:
calmez vous!

-Nunu, bəs sən hansısa ölkədə olmusan?

-Hə, əlbəttə, özü də qeyri –adi bir şəhərdə. Adı indi yadımda deyil, ancaq orda binalar dağların ətəyində idi və biz hər axşam balkona dağlara baxmağa çıxanda onlar dəqiqəbaşı şəkil dəyişirdilər.

-Bunu necə edirdilər?- Məsi bir gözü müəllimdə pıçıldı ilə soruşdu:

Nunu da lap astadan:

-Qarşımızdakı dağlarda çoxlu palma ağacları ucalırdı, ancaq günəş üfüqdə köz kimi yanan zaman onlar qırmızı şələlələrə çevrilirdilər. Səhər tezdən isə buz heykəllərə dönürdü bu şələlələr...

-Mən də buna bənzər sehri ölkədə olmuşam. Oranın da dənizində balıqlar tez- tez quşlara, quşlar isə uçan balıqlara çevrilirdi...

-Qızlar, deyin görək, bu nə vacib məsələdir ki, səhərdən həll edib qurtara bilmirsiniz?- müəllim acıqlı – acıqlı soruşdu.

Qızlar ikisi də ayağa qalxıb susdular. Kirpikləri üzlərinə kölgə saldı. Gözlərini partanın üstündəki yazılmamış ağ dəftərin səhifəsinə dikdilər, sanki müəllimin verdiyi sualın cavabı hansısa möcüzə şəklində orda yazılacaqdı.

-Hə, qızlar dinləyirəm sizi... susursunuz, yaxşı, o zaman bir-biriniz haqqında esse yazacaqsız. Adı isə belə olacaq; “Dostumu həqiqətdə necə tanıyıram”.

Qızlar bir-birlərinin üzlərinə çaşqın- çaşqın baxdılar. Sonra əyləşib real esse üzərində ciddi- ciddi düşünməyə başladılar. Fikirlər genişləndikcə, düşüncələri müxtəlif istiqamətlərə yönəlirdi. Onlar sözün əsl mənasında bir- birlərini tanıyırdımı? Axı həqiqəti yazmaq çox da asan deyildi. Amma sərhədsiz xəyallar qurmaq daha asan gəlirdi onlara. Bu 10 yaşlı ilahə üzlü qızlar tərəddüdlər dünyasında üzməyə başladılar... Bəs həqiqi esseni necə yazsınlar indi?

Cırcırama

Günlərin bir günü zər qanadlı bir cırcırama gur axan çayın kənarındakı yaşıl kolluğa qonur. İrili-xırdalı daşları sığallayıb axan çayın həzin şırıltısı onun çox xoşuna gəlir. O, hər gün bu çaya mahnı oxuyur. Çay şırıltısı ilə cırcıramanın səsi birləşib ecazkar bir simfoniya yaradır. Ancaq dünyanın hər yerində paxıllar, həyatın ahəngini pozmaq istəyənlər tapılır. Buraların digər sakinləri olan həşəratlar bu musiqidən narahat olurlar, bəzilərinin də cırcıramanın parıldayan qanadları xoşlarına gəlmir. Bir milçək uçub onun qulağına vızıldayır:

-Əgər burdan getməsən, sənin qanadlarının zərini tökəcəm. Və ona toxunur ki, çaya düşüb boğulsun.

Ancaq cırcırma helikopter kimi fırlanan qanadları ilə daha uca bir kola qona bilir.

Bu vaxt ağacdan sallanan qalın ayaqlı hörümçək onun ətrafını toru ilə gizləncə mühasirəyə almağa başlayır. Ancaq cırcıramanın gözlərində otuz min faset olduğundan, bütün ətrafı yaxşıca görə bildiyindən o bu tordan da canını qurtara bilir. Bütün bunlardan hirsələnən həşəratlar qərara gəlirlər ki, onu aradan götürmək üçün yaxşı bir plan qursunlar. Axı istəksiz qonaq kimə lazımdır. Ancaq bir səhər cırcırma möhkəm səs- küy salır, yüksək duyumlu cırcırma həşəratlara qasırğanın yaxınlaşdığını xəbər verir. Bütün həşəratlar tədbir görürlər. Hava sakitləşəndən sonra hamısı üzə çıxıb, cırcıramaya təşəkkür edirlər. Cırcırma isə onlara nəğmə oxuyur.

Mənim şair nənəm

...Bu o zamandı ki, mən böyüyürdüm, nənəm balacalaşdı.

Nənəm mənə mücərrəd və qəribə görsənirdi. Onda onun qəribəliyinin səbəbi bilmirdim. İndi anlayıram, mənim nənəm şair idi. Özü də sözün bütün mənalarında. Təkcə sözləriylə yox, həm də əməlləriylə. Tez- tez jaketinin ciblərini doldurub məktəb yolunda durar, dərstdən qayıdan uşaqlara konfetləri, yayda təndirin üstündəki taxtaya sərrib günəş altında qurutduğu zoğal və alma qurularını paylayardı. Onun əməlindən çox dediyi pərakəndə

sözlər məni heyrləndirərdi: “Fağrılar, ac-susuz dərstdən qayıdırlar, hələ evlərinə nə qədər yol var...”

...Nənəm qız övladlarını, qız nəvələrini də “oğul” deyər çağırırdı və bu mənim çox xoşuma gəlirdi. Bir dəfə məndən soruşdu:

-Ay oğul, bu qədər kitab oxuyursan, nəçi olacaqsan böyüyəndə ?

- Yazıçı,- mən fikirləşmədən və bir az da lovğalıqla cavab verdim.

Nənəm gözlərini məchul bir nöqtəyə dikib dedi:

-Ehh, yazıçı olmağa nə var, kitab yazmağa nə var... yazırsan; toxumlar ölür, sonra yavaş - yavaş cücərir, daha sonra göylərə ərir...

Mən qəhqəhə çəkdim:

- Ay nənə, sən lap elmi traktat yazdın ki...

Nənəm həmişə öz aləmində hansısa bayatıları, laylaları söyləyirdi. Hərdən də əllərini stola vurub ritm tuturdu. O bunları mənim anlamadığım hansısa səbəbə görə “ namə” adlandırırdu. Bütün bu namələri o özündən qoşurdu. Bəziləri ağlamalı, bəziləri gülməli olurdu.

Onda həvəsə düşüb mən də çox istəyirdim ki, bircə bənd də olsa şeir qoşum, amma heç cür alınmırdı. Qurduğum cümlələr nənəmin kimi şirin alınmırdı. Adi, nəqli cümlələri yazmağa nə var ki, hünərin var əqli cümlələr ərsəyə gətir. Nənəm deyirdi ki, onları hamı söyləyə bilməz, onlar göydən gəlir və hər adamın qəlbinə yağmır... O, cürbəcür mahnıları, bayatıları həm işləyəndə oxuyurdu, həm də sakit dayanıb gözləri yol çəkəndə...

Bir dəfə nənəmin harasa öpüş göndərdiyini gördüm.

-Ay nənə, kimi öpürsən?

-Gözəgörünməzi.

-Niyə?

-Sevirəm onu.

Bəlkə də nənəm göydən gələn o sözlərə görə öz tanrısına minnətdarlıq edirdi.

Nənəmin duaları başqa cür idi. Müqəddəs kitabdakı dualardan deyildi. Mən onun dediyi hər şeyi başa düşürdüm. O çox sadə dildə tanrısı ilə danışırdı. O, çox əmin idi ki, tanrı onu hər vəziyyətdə dinləyir... Mən ondan cənnət- cəhənnəm barədə soruşanda,- onsuz da mən cənnətə gedəcəyəm,- deyirdi.

Və bir gün mənim şair nənəm çarpayının yanında oturub sökülmüş corabları yamayanda əbədi yuxuya getdi. İynəsi sapı əlində... özü də yumğa dönmüşdü...

Nənəmi aynəbəndin ortasında uzatmışdılar. Qadınlar cənazəni dövrəyə alıb ağı deyirdilər. Yaxınlarda – bir ay öncə atası rəhmətə getmiş dayım arvadı isə deyirdi: “Ay ana, ay ana, bizi qoyub gedən ana! Məktub versəm, atama apararsanmı, ay anaa?!” Xalam da məktəb vaxtı əzbərlədiyi şeirlərdən parçalar deyib ağlayırdı. Mənə elə gəlirdi ki, nənəmin ruhu onlara baxıb gülür.

Mənim ağlamağım gəlmirdi, əksinə, hirsələnirdim ki, onlar mənim işıqlı ipək nənəmə niyə belə sönük, kobud ağlayırlar axı...

Sən düz deyirmişsən, nənəcan, düz deyirsənmiş ki, hər insan söz deyib, ağı, bayatı qoşammaz... Bu fikirlərlə aynabəndi tərək edib nənəmin otağına keçdim və artıq onun üçün bəlkə də, hamıdan çox darıxmağa başlayan çarpayısında uzandım. O biri otaqdan isə səs – küy gəlirdi;

Və onda mənim bu yaşa qədər hələ də anlamadığım o hadisə baş verdi qəfildən nənəmin səsini eşitdim :“Gördün, sənə demişdim, cənnətə gedəcəm?!” Gözlərimi açdım və nənəm başımın üstündə yaylıqla uçuğunu gördüm.Yerimdən dik atıldım. Otaqda heç kəs yox idi. Bu yuxu idimi? Cəld qapıya qaçdım, qapını açanda həyətdə nənəmin cənazəsini dayılarımın çiyində gördüm, onu son mənzilə yola salırdılar. Mən çaşıb qalmışdım, heç kəsə deyə bilmədim ki, nənəm indicə orda başımın üstündə yaylığının üzərində uçurdu...

Bu əhvalat heç bir zaman mənim yadımdan çıxmır. Mən yasda ağlamamışdım, illər sonra bu hadisəni sətirlərə köçürəndə hönkürtü ilə ağladım. Anladım ki, nənəm məni özünə hamıdan yaxın bilib, gözümə görünüb ki, ondan narahat olmayım.

İllər keçib, mən o namələri bir – bir yadıma salıram və nənəm üçün darıxıram...

Dibçək gülü

Pəncərənin qabağında dayanan dibçək gülü hərdən çöldə - həyətdəki rəngbərəng, yabanı çiçəklərə baxıb köks ötürürdü. Uşaq otağının geniş pəncərəsində yeri nə qədər rahat olsa da, sahibi Elcandan tez- tez küsürdü. Elcan ona laqeyd davranırdı, suyunu gec- gec verir, onunla maraqlanmırdı. Dibçək gülü arada fikirləşirdi; səbh tezdən çöl çiçəkləri öz jalələrini günəşə peşkəş eyləyir, sonra da onun zərif şüalarını canlarına çəkirlər. Onlar həm azaddırlar, həm də heç kimdən minnət götürmürlər. Yağış suyu ilə qidalanırlar, günəşdən həzz alıb xoşbəxtcəsinə çəmənliklərdə, düzlərdə dalğalanırlar. Vaxtları da çatanda solub sonrakı fəsillərdə yenidən qəlb mənzillərinin qərar

tutduğu yerlərdə peyda olurlar. Onların üstündən və ya yanından ötüb keçən laqeyd insanları veclərinə də almırlar, ancaq mən həmişə gözləyirəm ki, Elcanın kefi buyursun və mənə su versin, qulluq etsin... Bu cür düşüncələrə qapılıb bir ah çəkdi dibçək gülü...

Bir dəfə Elcanın dostu onlara qonaq gəlmişdi, onlar kompüterdə oyun oynamaqdan bezəndə, söhbət etməyə başladılar. Bu vaxt onun dostunun gözü pəncərədəki boynu sallanmış dibçəyə sataşdı. Dostu Elcana dedi:

-Yazıq gül...niyə ona su vermirsən?

-Ehh, ona baxmağa vaxtım yoxdur. Həm onun mənə nə xeyri var? Kompüterdə oyun oynamaq daha maraqlıdır.

-Əgər istəmirsənsə, bağışla mənə.

-Götür, sənin olsun.

Aradan bir müddət keçir. Bu dəfə Elcan dostugilə oynamağa gəlir. O, otağa girəndə pəncərədən ona baxan pöhrələnib ulduz kimi açan, ətri otağı bürüyən gülü görüb çaşıb qalır. Dostu gülüb deyir:

-Hə, necədi?

-Bu doğrudan, bizdən apardığın güldü?

-Hə, sənə bir xeyri dəyməyən həmin dibçək gülü. İndi biz onun xoş ətrinin rayihəsində və verdiyi oksigen havasında oyun oynayıb, söhbətləşəcəyik. Elcan oyun oynasa da, hərdən gülə baxıb köks ötürürdü.

Kök şirəsi

Uşaqlar, yer üzündə qəribə xasiyyətli insanlar çoxdu. Elə insanlar var ki, evdən çıxanda ya güzgünün qarşısında çox vaxt keçirirlər, ya da heç güzgü tərəfə baxmırlar. Bilmirəm, güzgüyə baxmaq vacibdir ya yox, ancaq bu hekayəni oxuyan uşaqlar, bəlkə, bu suala cavab tapalar.

Zəngli saat uzun-uzadı çaldı. Müəllim başını yastıqdan qaldırmadan onu əli ilə axtarıb tapdı və saatın tərpnənə papağına bir qapaz vurdu. Saat səsini xırp kəsdi. Birdən külək pəncərələri taybatay açdı və soyuq nəfəsini müəllimin çarpayısının içinə kimi üfördü. O, tez pəncərəni bağlayıb saata baxdı. Gördü ki, işə gecikir. Cəld geyinib, əl-üzünü yudu, sonra Nurlana İşıq “Şlyapalı dayanacaq”. Hekayələr 46

mətbəxdə axşamdan yuyulub qoyulmuş kökləri şirəcəkdən keçirib başına çəkdi. Çantasını götürüb , pillələri sürətlə endi, bu vaxt yadına düşdü ki, heç saçlarını da daramayıb. Az qalsın, pilləkənin ortasında yumrulanıb yatan pişiyi də tapdalasın. Duyarlı pişik vaxtında canını qurtardı, miyoldayıb kənara sıçradı. Müəllim,- bağışla, məstan, - deyib tələm-tələsik yüyüdü. Binadan çölə çıxanda yağış şırhaşırıla yağırdı.Çantanı başına tutub qaça-qaça metroya çatdı. Qatara minib qapının " Söykənmək olmaz " yazılan şüşəsinə söykənilib dərindən nəfəs aldı. Bu zaman qarşıda oturan məktəbli qızla, oğlan ona baxıb yavaşca gülməyə başladılar. Müəllim söykəndiyi pəncərədən çəkildi, axı uşaqlara pis nümunə olmaq olmazdı. O, gözünün ucuyla bir də uşaqlara baxdı. Onlar yenə də altdan-altdan gülürdülər. Müəllim lap çaşılıb qalmışdı. Üst - başına baxdı , hər şey qaydasında idi. Növbəti dayanacaqda

adamlar endilər. Bir növbəti dayanacaqda isə özü enəcəkdə deyə, qatarın qapısına yaxınlaşıb pəncərə ilə üzbəüz dayandı. Bu vaxt anladı ki, uşaqlar niyə səhərdən ona baxıb xıslın - xıslın gülürlərmiş. Onun sarı bıqları peyda olmuşdu. İçdiyi kök şirəsi ağzının kənarlarında narıncı izlər salmışdı.

Sıgınacağındakı gül

Ayçil yaşadığı uşaq sıgınacağı ilə üzbaşüz olan meşəni çox sevirdi. Bu yamyaşıl, səliqəli küknar meşəsinə onun özü kimi yalnız olan bir qoca qayğı göstərirdi. Onun sıra ilə əkdii ağacların çətirinin altında gəzmək qızcığazın çox xoşuna gəlirdi. Hər il fevral ayının sonları qarlar əriməyə başlayanda buraya köçəri quşlar səpələnir və səs- səsə verirdilər. Bu qolları zərif, zümrüdgözlü qız hər qış sonunu quşların yolunu valideynlərini gözlədiyini kimi gözləyirdi. Ayçil yenə də bir səhər yuxusundan onların qaqqılıtısına oyandı. Yeməyini yeməmiş meşəyə yollandı. Nəzarətçi artıq onun bu sevdasını

bilirdi deyə onu heç sorğu- sual etmədi, üzünə gülümsəyib arxasınca gözdən itənə qədər baxdı.

Qızcığaz ağacların arası ilə gəzəndə birdən qulağına hıçqırıq səsi gəlir. Sağa- sola baxır...heç kimi görmür. Addım atmaq istəyəndə, bu səsin düz ayağının alt tərəfindən gəldiyini duyur. Bir nərgiz gülü boynunu büküb uşaq kimi ağlayırdı.

Qızcığaz ona deyir:

-Ay nərgiz, niyə ağlayırsan? Yoxsa səni bilmədən əzmişəm? Axı bu boyda meşədə sən tək-tənha neyləyirsən?

-Yox, yox, mən əzilməmişəm. Boynum dərddən əyilib. Özüm də bilmirəm bura necə düşmüşəm, bəlkə də, quşların dırnaqlarında, ya da küləyin qasırğasında gəlmişəm, ancaq burda mənim kimisi yoxdur heç...

görəsən, atam- anam hardadır, mən çox tənhayam bu nəhəng ağacların arasında...

Ayçil kövrəlir, onu gözündən bir damcı nərgizin sarı kasacığına düşür, gülün göz yaşına qarışır. O hıçqıraraq deyir:

-Can nərgiz, sən qəm yemə. Mən səni böyüdüyüm evə apararam, əzizlərəm. Orda hamı səni sevər, ordakı uşaqlar gülləri çox sevirilər. Mən də sənənin anan olaram.

Nərgiz boynunu dikəltdi, onun ləçəkləri daha da geniş açıldı, o , tənha qaldığı bu meşədən ayrılacağına çox sevinirdi. Ayçil onu ehtiyatla üzüb, soğanağı ilə birgə sığınacağına gətirdi, o da öz ətrini hər yana yayıb, hamının sevimlisinə çevrildi. İndi hər il Ayçil bu gülün soğanağını həyətdəki böyük

dibçəkdə saxlayır, qış qurtarana yaxın onun ulduz kimi açmış çiçəklərini iyləyir.

Zirehli tısbağa və xərçəng

Bir gün onayaqlı xərçəng köhnə dostu nəzakətli, ləyaqətli tısbağanı yeni evinə qonaq çağırır. O, evini Sakit okeanın sahilində salmışdı. Xərçəng, biş-düşünü etdi, evi səliqə-sahmana saldı, sahildəki qumların arasından ən gözəl balıqqulaqlarını yığıb okeandan qapısının ağzına kimi düzdü.

Tısbağa dərin sularda üzə- üzə az gəlir, düz gəlir, nəhayət, ayaqları quma dəyir. O, qarşısına çıxan bu mənzərəyə heyran –heyran tamaşa edir. Evdə səbirsizliklə qonağının yolunu gözləyən xərçəng onun gecikməyindən narahat olub damının başına çıxıb bığcıqlarını şaxə qaldırıb yola baxmağa başlayır. Görür ki, tısbağa sahilə dayanıb fikrə dalıb.

Çağırır:

-Ay yaşıl qablı, qara xallı, üzgəcli tısağa, nə durmusan orada? Niyə keçmirsən evə, yoxsa yollarına düzdüyüm bu bəzəkləri bəyənmədin?

Tısağa ağır- ağır nazik boynunu uzadıb deyir:

-Əziz dostum, buğum-buğum, qızıl-qırmızı xərçəng, xoş gördük səni! Güclü qısqaclarınla düzdüyün bu bəzəklər balaca ürəklərə oxşayır. Mən ağır ayaqlarımla onların üstündən keçməyə qorxuram. Qorxuram ki, onlar qırılar, sənin də qəlbin kövrələr.

Xərçəng bığcıqlarını yerə endirdi, o kövrəlmişdi. Fikirləşirdi ki, nə yaxşı onun belə bir dostu var...

Zamanın qisası

Dağ var idi, dərə yox idi. Bağ – bostan var idi, tağ yox idi. Hər şey var idi, heç nə yox idi. Sürət əsrində balaca bir oğlan var idi. Bu oğlanın zaman və sürət heç vecinə də deyildi. O, elə hey tənbellik edir, gec yatır, gec durur, məktəbə də həmişə gecikirdi. Zamanın da ona qəzəbi tuturdu.

Günlərin bir günü Zaman Umud adlı bu oğlanın yuxusuna girib ona dedi:

-Balaca, sənə dəyərli bir məsləhət verəcəyəm; çalış ki, heç bir işin sabaha qalmasın. Ümid etmə ki, Zaman hər zaman səni gözləyər.

Ancaq Umud yuxusuna inanmadı və Zamanın bu məsləhətini qulaqardına vurdu. Zaman, əlbəttə ki,

ona dərs verəcəkdı, ancaq o da öz zamanını gözləyirdi. Doğru vaxtın gəlməyinə isə az qalmışdı.

Umudun maşınlardan çox xoşu gəlirdi. Ən böyük arzusu bu il ilk dəfə keçiriləcək maşın festivalında iştirak edib, uçan maşına minib göydə üzən digər maşınlarla ötüşmək idi. Hər axşam bunun xəyalını qururdu. Festivala bir gün qalmışdı, lakin riyaziyyat fənnindən zəif qiymət aldığı üçün həmin gün ikinci güzəşt imtahanını verməli idi. Düzdür, o , imtahanı birtəhər yola verdi. Ancaq, təəssüf ki, Zaman onu əleyhinə işlədi. İmtahandan yorğun çıxan Umudun vaxt yadından çıxdı və o bu festivala gecikdi. Uşaqlar, çalışın həmişə zamandan düzgün istifadə edin ki, o sizi yarı yolda qoymasın.

Kiçik qarışqaların böyük dərsi

Ayçil mətbəxdə var - gəl edirdi, yeməyə nəşə axtarırdı; bütün dolabları qarışdırdı, sonra soyuducunun qapısını açıb bir neçə dəqiqə içini gözləri ilə araşdırdı və narazı qalıb bağladı. Dərs oxumaq heç istəmirdi, -axı həyatda bu qədər rahat yaşamaq varkən niyə özümü yormalıyam?! , - düşünürdü.

Masaya yaxınlaşıb, bir cümlə də yazmadığı ağ vərəqə baxıb düşündü, - atam , anam məni çox sevir, nənəm , babam da nə istəsəm, alır , müəllimlər məni əzizləyir , niyə xoslamadığım bir işlə məşğul olum ki...

Görəsən, nənəm hara qoya bilər bu çinqılları? Dünən zənbilindən çıxartdığı rəngbərəng çay çinqıllarına oxşayan şokoladları gözümlə gördüm, nənəmi durğuzum soruşum, görəsən? Yox, ee, yorğundu yatsın. Ən yaxşısı bir az da axtarım, - qız götür-qoy etdi öz aləmində. Mavi qısaayaqlı kətili dolabın altına sürüdü , üstünə çıxıb yuxarı boylandı. Qolunu rəfin arxasına uzadıb, bankaları qabağa doğru çəkdi. Budur, xırda çay daşları formasında olan şokoladların xışıltısını eşitdi. Fındıq yığan yanaqları şişmiş sincab kimi əvvəlcə şokoladları basdı ağızına, sonra ciblərini doldurub, sakitcə bankanı arxaya itələdi.

Günorta günəşi bağda həzin- həzin üzürdü, hər şey hüznə, zaman dalğasında öz axarı ilə süzülüb gedirdi. Ağacların yarpaqları günəş işığında yerdə xal- xal şəkildə əks olunurdu. Qarışqalar da bu ləkələrin

üzərində öz səflərini pozmadan yuvadan işə, işdən yuvaya dönürdülər, arabir də yolun ortasında baş-başə verib nə barədəsə cingildəşib, tezəcə də ayrılırdılar. Nənənin gözlərinə şirin yuxu getmişdi, nəvə də bağda oturub ağzını şirin eləyə - eləyə qarışqa düşərgəsinə baxırdı. Birdən bu şokoladlardan biri yerə - qarışqa sırasının düz ortasına düşdü. Bir dəqiqə keçmədi ki, qarışqalar bu çinqilin başına yığışdılar, onların yanında qaya parçası boyda görünən çinqili yuvalarına tərəf itələməyə başladılar. Qız yuvanın ağzına baxdı və özlüyündə yəqin etdi ki, bu böyüklükdə çinqili onlar yuvadan keçirəmməyəcəklər, yuvanın ağzı tutulacaq. Şokoladı qarışqaların ağzından alıb uzağa, çır - çırpının üstünə tulladı və əlindəki xırda şokolad dənəsini yuvalarının içinə atıb evə girdi, kətilə çıxıb yenə çinqillərdən ovcuna yığdı və bağə qaçdı. İstədi ki, sığallı kötüyün üstündə otura və şokolad həzzi yaşaya, amma bir Nurlana İşıq “Şlyapalı dayanacaq”. Hekayələr 59

anlıq ayaq saxladı: qarışqalar onun kənara tulladığı böyük çinqıl tikəsini yuvanın içinə doğru yerləşdirməkdə idi. “Axı vergül boydaqarışalar bu boyda çinqıl şokoladını yuvaya necə gətirmişdilər?” – qız lap çasmışdı. Sanki yuvanın ağzını bir mühəndis işləyib, dəyişmişdi. Azuqə böyük səylə artıq yuvaya salınmışdı. Ayçil həmin gün çox fikir elədi, axı qarışqalar bütün bunları hansı məktəbdə öyrəniblər?

Başqa balkonların yazı

Yaz balkona qalxmışdı. Eyvandakı dibçəklər sevinmişirdi. Başlarını yırğalayıb, yaza naza edirdilər. Yaz da onlara gülümsəyirdi. Bir gün dibçəklərdən biri Yaza dedi:

- Gözümə gün salırsan, bir az çəkil. Yaz öz günəşini ağacların arxasına apardı. Sonra o biri dibçək dedi:

-Sənin mehin məni mürgülədir, çəkil bir az gözümü açıb ətrafı görə bilim.

Yaz bu dəfə mehini dağlara tərəf apardı. Dibçəklərdən ən uzununu qollarını balkondan sallayaraq əsnəyib dedi ki, bu Yaz onun heç xoşuma gəlmir, özünü yorğun hiss edir. Dibçəyin biri də

yazın üzünə asqırıb, - Ey, sənin işiltin mənim burnumu qıcıqlandırır, - dedi .

Yazın kövrək buludlarının gözləri doldu və yaz ağladı. Sonra o bu etinasızlıqlara dözməyib üfüqə doğru çəkildi. Beləcə dibçəklər yazı özlərindən küsdürdülər. Səhərlərin birində dibçəklər eyvanda üşüməyə başladılar. Onlar, - bu Yaz harda qaldı axı, günəş niyə gəlib çıxmır, - deyib titrəməyə başlamışdılar. Sonra isə onların yarpaqları tökülməyə, tumurcuqları qurumağa başladı və koldan başqa heç nəyi xatırlatmadılar. Yaz isə dənizləri, okeanları aşıb öz günəşi ilə onun gəlişinə sevinən başqa balkonlarda parlamağa başlamışdı.

Yalnız bal ayısı

Məşənin ən qaranlıq yerində, öz mağarasında peyda olan bu ayıciq özünü çox yalnız hiss edirdi. Necə deyərlər, tez- tez depressiyaya düşürdü. Depressiya bilirsiniz də nədir, uşaqlar?! Bilmirsinizsə, valideynlərinizdən soruşun, onlar daha yaxşı bilər. Hə, uşaqlar nə deyirdim...hmm, bal ayısı! Deməli, bu pompuş - yumrucaq ayı hər gün çaya gəlib, böyük bir salın üstündə oturub çaydakı balıqlara tamaşa edirdi. Əslində, bu vaxt ona yalnız da demək olmazdı, amma ayıciq elə qəmli sifət almışdı ki, suyun altından ona baxan balıqları da ağlamaq tuturdu. Nəhayət, bir gün balıqlardan biri dözməyib başını sudan çıxardı:

-Ay ayıcıq, nədir bu çəkdiyın qəm? Şirin suyumuz duzlu oldu. Bir söylə görək , kimdən, nədən incimisən?

-Ayı burnunu çəkə - çəkə dedi:

-Yalqızam mən, çox yalqızam...mağarama sığmıram, meşə də elə bil üstümə gəlir.

- Həə, bunu niyə dərd edirsən? Biz hamımız sənın dostun ola bilərik.

-Doğrudan, siz balıqlar dost olarsız mənımlə?

-Əgər bizi yeməsən, olarıq. Üzmək də öyrədirik sənə.

-Yaxşı, bundan sonra mən ancaq bal yeyəcəm. Sizlər mənım üzgüçü dostlarım olacaqsız. Bundan sonra ayının başı üzməyə elə qarışdı ki, artıq darıxmaq nədir bilmədi.